

శ్రీశ్రీయ సోపానము

తొలికీలు సోహం. తనలోని దేవుని గనుగొనుటకు ఇది మొదటి సాధనము. చూచినవస్తువుపై మనసునుంచగలము. చూడని వస్తువుపై మనసునుంచలేము. అంతర్ముఖవృత్తితో మాత్రమే మనలోని దేవుని గుర్తింపగలము. బ్రహ్మానందమున తన్మయత్వము నొందుటే దేవుని చూచుట. ప్రత్యగాత్మను తెలిసికొనిన పిమ్మట ఆ బ్రహ్మానందమును మనస్సుతో చూచుచుండుటే తత్త్వమసి. ఇదే రెండవకీలు.

మనోబుద్ధ్యహంకార చిత్తముల కరణములుగా గైకొని వ్యవహరించినట్లు భావించినచో ప్రత్యగాత్మకు జీవత్వము నారోపించి నట్లగును. బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ పరబ్రహ్మల సాధనములుగా గైకొని వ్యవహరించినట్లు భావించినచో పరమాత్మకు ఈశ్వరత్వము నారోపించి నట్లగును. అంతర్ముఖవృత్తితో ప్రత్యగాత్మ నీవైనప్పుడు, బహిర్ముఖ వృత్తితో జీవుడవు నీవు. ఇట్లే అంతర్ముఖవృత్తితో పరమాత్మ నేనని నిశ్చయించుకొన్నచో, బహిర్ముఖవృత్తితో నీశ్వరుడ నేనని దృఢమగును. మరణించినపుడు శవమనియు, జీవించినపుడు మానవుడనియు పిలువబడునది జీవుని స్థూలశరీరము. ప్రపంచ

మంతయు ఈశ్వరస్థూలశరీరము. ఈశ్వరుని స్థూల శరీరమునకు కొండలు- ఎముకలు, నదులు- రక్తనాళములు, సముద్రము- పొట్ట, సూర్యచంద్రులు- కన్నులు, వాయువు- శ్వాస, తరుగుల్మ లతాదులు- రోమములు. జీవస్థూలశరీరమున క్రిమికీటకాదులు పెక్కు కోట్లున్నవి. అట్లే ఈశ్వర స్థూలశరీరమున నరపశుపక్ష్యాది జీవరాసులనేక కోట్లున్నవి. మహావాయువును పీల్చుకొని విడుచుట కొక యంత్రము ఈ శరీరమున నిర్మింపబడి యున్నది. అయ్యంత్ర సహాయమున మహావాయువును పీల్చుకొని విడుచుచున్నందున “ఇది నా శ్వాస, నా ఊపిరి” యని చెప్పుకొను చున్నాము. కాని ప్రజలందరము ఒకేయొక మహావాయువునే రేచించుచు పూరించుచు నున్నాము. ఉండునది ఒకే వాయువు. అవ్యాయువునే సర్వప్రాణులు ఉపయోగించుకొనుచున్నవి. “నా యూపిరి, నా యూపిరి” యని ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా నున్నట్లు మానవులు భావించుచున్నారు గదా! అట్లే జీవుని యూపిరినే జీవస్థూల శరీరస్థ క్రిములు వాడుకొనుచున్నవి. జీవుని శరీరమునే తమ కాహారమును, ఆధారమునుగా క్రిములుపయోగించుకొనుచున్నవి. జీవుని మనస్సే వానికిని మనస్సు. జీవునందున్న పాంచ భౌతిక సంపదను క్రిములు తమవిగానే భావించుచు స్వీకరించుచున్నవి.

ఈశ్వర మనస్సు బ్రహ్మ. బ్రహ్మను మన ముపయోగించుకొను యంత్రము మనలోనున్నది. అట్టి బ్రహ్మనుపయోగించుకొను

నప్పుడు “నా సంకల్పము, నా సంకల్ప”మని చెప్పుకొనుచున్నాము. సంకల్పించునది మనస్సనియు శాస్త్రములందు వ్రాయబడి యున్నది. బ్రహ్మయే మన మనస్సుగా వ్యవహరింపబడుచున్నాడు.

అట్లే ఈశ్వరబుద్ధియైన విష్ణువును నిశ్చయించుకొనుటకు మనము వాడుకొనుచున్నందున మన బుద్ధిగా చెప్పుకొనుచున్నాము. అట్లే రుద్రుని అహంకారముగను, పరబ్రహ్మను తెలివిగను లెక్కించుచున్నాము. ఇట్లే భాగవతాదులం దీశ్వరావయవములగు దేవతల నందరిని జీవావయవములని విశదీకరింపబడియున్నది. జీవ స్థూల శరీరములోని క్రిములు “ఈ స్థలము నాది, ఈ స్థలము నాది” అని మన శరీరములోని ఒక్కొక్క భాగమును నాక్రమించుకొని యున్నవి. ఇంకొక్క పురుగు ఆ స్థలము నాక్రమింపవచ్చినచో నచ్చటి క్రిములు యుద్ధము చేసియైనను ఆ పురుగును పారద్రోల యత్నించును.

అట్లే ఈశ్వర స్థూలశరీరమున క్రిములవలె నున్న మన మీశ్వర స్థూలశరీరములోని కొంతభాగము “ఇది నా యిల్లు, ఇది నా తోట, ఇది నా భూమి, ఇది నా స్థూలశరీరము, ఇది నా ధనము, ఇది నా భార్య” అని యిట్లాక్రమించినాము. రాజకీయముగా చట్టముల నిర్మించుకొన్నాము. ఇంకొకరిచే నాక్రమింపబడకుండు నట్లు భద్రపరచుకొని యున్నాము. ఈశ్వరుని ఆస్తిని నాక్రమించు కొనుటచే మనకు భయమేర్పడినది. ‘నాది, నాది’ యని ఈశ్వరుని

సొమ్మును మనము దురాక్రమణ చేసికొన్నందున ఆతని యాస్తిని నాతడు తీసుకొన్నపుడు మనకు దుఃఖము వచ్చును. తీసికొని పోవునేమోయని సందేహము కలిగినపుడు భయము కలుగును. జీవసంకల్ప నిర్మితసృష్టి జీవసృష్టి. ఈశ్వరసంకల్పనిర్మిత సృష్టి ఈశ్వరసృష్టి. ప్రత్యగాత్మను దర్శించినపుడు జీవసృష్టి మిథ్యయని యెట్లు నిశ్చయమగునో అట్లే పరమాత్మ జ్ఞేయమైన వెంటనే పరమాత్మజ్ఞానము కలిగిన తక్షణమే ఈశ్వరసృష్టి మిథ్యయని నిశ్చయమగును.

సంకల్ప నిర్మిత సృష్టికే తోపికలనియు, ఇత్తోపికలలో పడిపోవుటే సంకల్ప ప్రవాహమున కొట్టుకొనిపోవుట యనియు, ఇదియే సుఖదుఃఖ జననమరణ హేతువనియు, జీవసృష్టియే ద్వైతప్రపంచమనియు, ఇట్టి ద్వైతప్రపంచమును మాత్రమే త్యజింపవలసినదనియు, ఈశ్వరసృష్టి నెవ్వడును విడువలేదనియు జీవసృష్టిని విడుచుటే సన్యాసమనియు, వ్యాసుని అభిప్రాయప్రకారం అమంగళ చిహ్నములైన కాషాయాంబర ధారణాదులు సన్యాసము గాదనియు మనపెద్దల గ్రంథములనుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. (భాగవతము 4-524).

రెండవకీలు నందు ప్రత్యగాత్మ జ్ఞానముచే జీవసృష్టిని దుడిచివేసి కొనుచున్నాము. ఇది ఖండదృష్టి, అఖండదృష్టి గాదు. అవిద్యోపాధినిబట్టి ప్రత్యగాత్మ, పరమాత్మలోకే బ్రహ్మమని నిర్ధారణ

యగును. అప్పుడు జీవుని స్థూలశరీర మీశ్వర స్థూలశరీరమున నిమిడి యుండుటచేతను జీవేశ్వరులు, ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మలనెడు పేరుపోయి ఒకే బ్రహ్మమున్నందున ఈ జగమంతయు బ్రహ్మము యొక్క స్థూలశరీరమే యని దృఢమగును.

జీవుడు తన స్థూల సూక్ష్మ కారణ మహాకారణములతో జాగ్రత్ స్వప్న సుషుప్తి తురీయానుభవము నొందునపుడు విశ్వ, తైజస, ప్రాణ, కూటస్థులను పేర్లును, అట్లే ఈశ్వరుడు తన దేహ చతుష్టయముతో అవస్థాచతుష్టయానుభవము నొందునపుడు వరుసగా విరాడ్విరణ్యగర్భావ్యాకృత పరబ్రహ్మలను పేర్లును, ఇదే విధమున బ్రహ్మము తన దేహచతుష్టయముతో అవస్థా చతుష్టయము ననుభవించునపుడు ఓతానుజ్ఞాతానుజ్ఞైక రసావికల్పులను పేర్లును బొందుదురు. ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మ లొకే బ్రహ్మమని నిశ్చయమైనపుడు జీవేశ్వరులను పేర్లు లేవు. కనుక జీవేశ్వరు లవిద్యాకల్పితంబులని సీతారామాంజనేయ సంవాదమున శ్రీరాముడు హనుమంతునకు బోధించెను. ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మల విభజనలేనపుడు జీవేశ్వరులు ప్రత్యేకముగా లేరు. ఉండునదొకే బ్రహ్మము. జీవునిలోని బ్రహ్మ మనస్సు. ఈశ్వరుని మనస్సు బ్రహ్మ. మనస్సు, బ్రహ్మయనెడు విభజనపోయి ఒకే బ్రహ్మము యొక్క మనస్సు నిలుచును. బ్రహ్మము యొక్క మన స్సహంకార తత్త్వము.

మూడవకీలునకు బ్రహ్మయే గురుడు. “గురుర్బ్రహ్మ”=బ్రహ్మ మహంకారతత్వమును కరణముగా గైకొని సంకల్పించును, సృష్టించును. ఈశ్వరబుద్ధియే విష్ణువు. బుద్ధియు విష్ణువు నొకటే యనినపుడు బ్రహ్మము యొక్క బుద్ధి మిగులును. బ్రహ్మము యొక్క బుద్ధియే మహత్తత్వము. “గురుర్విష్ణుః=గురుడైన బ్రహ్మము మహత్తత్వమును సాధనముగా తీసికొని నిశ్చయించును, రక్షించును. అవిద్యావశమున జీవున కహంకారము కలిగెను. అట్లే ఈశ్వరు నందలి అవిద్యాభాగము రుద్రుడు. బ్రహ్మమునందలి అవిద్యాభాగ మవ్యక్త తత్వము. “గురురేవ మహేశ్వరః=గురుడైన బ్రహ్మము అవ్యక్తతత్వమును పనిముట్టుగా ధరించి అభిమానించును, లయము జేయును. జీవునందున్న చిదాభాస తెలివి. ఈశ్వరు నందున్న చిదాభాస పరబ్రహ్మము. తెలివి పరబ్రహ్మము లొకటేయని గ్రహించి నపుడది శబల బ్రహ్మము. బ్రహ్మములోని యెఱుక శబల బ్రహ్మము. “గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ” గురుడైన బ్రహ్మము శబల బ్రహ్మమును ఉపకరణముగా స్వీకరించి మనోబుద్ధ్యహంకారముల యొక్కయు, బ్రహ్మవిష్ణు మహేశుల యొక్కయు వృత్తుల నెఱుగును. “తస్మై శ్రీ గురవే నమః=అట్టి గురు స్వరూపుడగు బ్రహ్మమునకు నమస్కారము.

“ఓం నమశ్శివాయ” :- అ=న = స్థూలశరీరము నేను గాదు. అహంకార తత్వము దేవుడు గాదు. ఉ=మః = సూక్ష్మశరీరము

నేను గాదు. మహత్తత్వము దేవుడు గాదు. మ్=శి = కారణ శరీరము నేను గాదు. అవ్యక్త తత్వము దేవుడు గాదు. అర్థమాత్మక =వా = మహాకారణము నేనుగాదు. శబలబ్రహ్మము దేవుడు గాదు. ప్రణవాతీతము=య = ప్రత్యగాత్మ నేను. పరమాత్మ నేను. బ్రహ్మము నేను. అహం బ్రహ్మస్మి. అహం=నేను, బ్రహ్మ = బ్రహ్మమును, అస్మి = అగుచున్నాను.

ఇట్లు “నేను బ్రహ్మము, బ్రహ్మము నేను, నేను దేవుడను, దేవుడే నేను” అని కొంతసేపు అనుకొని అంతఃకరణవృత్తి బ్రహ్మకారము నొందగనే అవ్యాపకమైన బ్రహ్మమును మనస్సుతో చూచుకొనుచుండవలయును. ఇట్టి బ్రహ్మవలోకనము చేయు చుండగా, స్థూలశరీరము జడమై శ్వాస నిలిచిపోవును. ఇట్టి స్థితి నొందినపుడే, అ=న=స్థూలము. జాగ్రదవస్థ విశ్వుడు, విరాట్ ఓతయనబడు వ్యాహృతిని దాటినట్లగును. మఱియు కొంతసేపటికి సూక్ష్మ శరీరము జడమై సంకల్పాదులు ఆగిపోవును. ఇట్టి స్థితి కలిగినచో ఉ=మః = సూక్ష్మము, స్వప్నము, తైజసుడు, హిరణ్య గర్భుడు అనుజ్ఞాతయనబడు అవిద్య నశించును. యెట్టి తోపికలును లేక బ్రహ్మము బట్టబయలగును.

ఇట్టి ఉన్నతస్థితి నందినపుడు, మ్=శి=కారణశరీరము, సుషుప్తి, ప్రాజ్ఞుడు, అవ్యాకృతుడు, అనుజ్ఞైకరసుడు అనబడు మూడవ వ్యాహృతిని దాటినట్లగును. మరల తెలివి లయమగుచునే తన్మయ

స్థితి వచ్చుచుండును. తెలివి తగ్గుచుండును. బ్రహ్మానందమున తన్మయమగుచునే యుండుము. ఇట్టి స్థితికి తురీయమని పేరు. ఇట్టి తురీయసమాధి నొందుచుండగా అర్థమాతృక=వా = మహా కారణము, తురీయము, కూటస్థుడు, పరబ్రహ్మ, అవికల్పుడు అనబడు శబలబ్రహ్మస్థితిని మించెడు వారమగుదుము. ఇది నాల్గవ వ్యాప్యతిని దాటెడువారమగుచున్నాము. పిదప కైవల్యము నొందుదుము.

అప్పుడు ప్రణవాతీతము=య=ప్రత్యగాత్ర, పరమాత్ర, బ్రహ్మము అనబడు పూర్ణస్థితిని బొందుదుము. ఇప్పుడైదవ వ్యాప్యతి నొందుదుము. ఇట్లు బ్రహ్మానుసంధానమున అహం బ్రహ్మవృత్తిలో నుండి అన్నింటిని దాటి బ్రహ్మమే తాను, తానే బ్రహ్మమునై యుండుటే ఓం=నమశ్శివాయ. అంతే, ఊరక ఓం అనిగాని, నమశ్శివాయ అనిగాని, మఱియే మంత్రమును గాని అనుకొనుచు జపించుచుండుటచే దేవునిలో లీనముగాలేము. సర్వవ్యాపక బ్రహ్మమును మనస్సుతో చూచుచుండుటే అహంబ్రహ్మవృత్తి. ఇవ్విధముగా మూలవిచారరీతిగా...

1. స్థూలము, పృథివీ అహంకార తత్త్వము, సద్యోజాతముఖము
2. సూక్ష్మము, జలము, మహత్తత్త్వము, వామదేవముఖము
3. కారణము, అగ్ని, అవ్యక్తతత్త్వము, అఘోరముఖము

4. మహాకారణము, వాయువు, శబలబ్రహ్మము తత్పురుషముఖము అనబడు నాలుగు వ్యాప్యతులను దాటుటయే ఓంకారము ననుసంధించుట. నమశ్శివాయనెడు మంత్రభాగము కడపట కైవల్యము, అకాశము, శుద్ధబ్రహ్మము అనబడు మహోన్నతమై, పరిపూర్ణమైన స్థితిలోనుండుటే ప్రణవాతీతము. య=ఈశానముఖము. ఇదే అహం బ్రహ్మస్మి. ఇట్లు బ్రహ్మము తాను, తానే బ్రహ్మము కావలయునేగాని, ఊరక మంత్రములను జపించినచో సంపూర్ణత్వము లభింపదు.

సర్వవ్యాపక బ్రహ్మమును మనస్సుతో చూచుచుంటిమేని యిట్టి జీవన్ముక్తిత్వము సిద్ధించును. అహం బ్రహ్మస్మి అని అనుకొనుట గాదు. సర్వవ్యాపక బ్రహ్మమును మనస్సుతో చూచుచుండుటే అహం బ్రహ్మస్మి. ఇదే **మూడవకీలు, తృతీయసోపానము.**

1. స్థూలశరీరము మరణించినచో భూలోక సంబంధము ముగిసినట్లే. పృథివీ సంబంధమైన ఆహారము తీసికొనుచు, పృథివిపైన నివసించుచు తుదకు పృథివిగానే పరిణమించుటచే స్థూలశరీరమున పృథివిని చెప్పవలయును.

2. జలమెటుల ప్రవాహరావమో సూక్ష్మశరీరమును ప్రవాహమే. జలమువలె వక్రముగా లింగశరీరము ప్రవహించును. గురుకీలునకు వక్రముగా ప్రవహించుట కలవడినది. జలమువలె

అధోభాగమున కతివాహిక శరీరము ప్రవహించును. అజ్ఞాన మార్గమునకు పోవును.

3. అగ్నివలె స్థూలశరీరపు టాయువును దగ్ధమొనరించుటచే కారణశరీరము అగ్నియందు చెప్పవలయును.

4. గ్రహించుటచేతను, జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనుటచేతను తెలివి పెరుగును. గ్రహించునపుడును, జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనునపుడును శ్వాస కదలక నిలిచి యుండును. కనుక శ్వాసకును, ఎఱుకకును సంబంధము కలదు. శబలబ్రహ్మమే జీవేశులందెఱుక. పర బ్రహ్మముగా పరిణమించినట్లున్నది. కనుక శబల బ్రహ్మమును మహాకారణ స్వరూప సమన్వితమగు వాయువున జెప్పవలయును.

5. భూమి, జలము, అగ్ని, వాయువులు ఆకాశముననే పుట్టి పెరిగి లయమగుచున్నను, వానినంటక ఆకాశమున్నట్లహంకార తత్త్వ మహత్తత్త్వ శబలబ్రహ్మములు శుద్ధబ్రహ్మమునందే పుట్టిపెరిగి లయమగుచున్నవి. వానినంటదు. కనుక శుద్ధబ్రహ్మమును ఆకాశముగా కైవల్యమున చెప్పవలయును.

తైత్తిరీయోపనిషత్, నారాయణ ప్రశ్నము- 17,18,19, 20 21 అనువాకములందు సద్యోజాత వామదేవాఘోర తత్పురుషేశాన ముఖముల గూర్చి వ్రాయబడియున్నది. సద్యః+జాతము= సద్యో జాతము=వెంటనే పుట్టబడినది. దృష్టిసృష్టివాద రీతిగా, చూపు

పడిన వెంటనే పుట్టబడినది. నిగాపడినవెంటనే, తలంపునకు వచ్చిన వెంటనే పుట్టునది జీవసృష్టి. అట్లే, ఈశ్వరవీక్షణమైన వెంటనే పుట్టునది ఈశ్వరసృష్టి. జీవేశసృష్టిలోని స్థూలశరీరములన్నియు వీక్షణచేతను, చూపుచేతను, సంకల్పముచేతను పుట్టును. ఇట్టి సంకల్పశక్తి యున్నంతకాలము అనేక జన్మలు వచ్చుచుండును. సంకల్పించు మలినసూక్ష్మశరీరమే మనస్సని తెలిసికొనుము. ఈశ్వరమనస్సు బ్రహ్మ. అహంకార తత్త్వమే సద్యోజాత ముఖము. జన్మపరంపరల కలిగించుకొనుటకీ సంకల్పశక్తిని ప్రయోగించు కొనక, జన్మహరితమునకు ఉపయోగించుకొని ఉద్ధరించుకొన వలసినదని సద్యోజాత ముఖ మంత్రార్థము తెలుపుచున్నది. కనుక బ్రహ్మపీఠమగు నాపోస్థానమున నిమ్ముఖము చెప్పవలయును.

వామ=ఎడమవైపు, దేవి=ప్రకాశించు, ముఖము. అర్ధనారీశ్వరుని వామభాగము ప్రకృతి. ప్రకృతివైపు ప్రకాశించునది వామదేవము. జీవేశసృష్టలలోని స్థూలశరీరములకంటె ముందుండునది, శ్రేష్ఠమైనది, దుఃఖకరమైనది, కాలమువంటి శ్వాస స్వరూపి. సుఖమును, బలమును వివిధములుగా చేయునది, తనశక్తుల నుపసంహరించు కొనుశక్తిగలది. ఇంద్రియాదుల నణచివేయును, ఎఱుగుచుండునది వామదేవముఖమని యున్నందున సూక్ష్మమున, నాకాశస్థానమున విష్ణుపీఠమున నిమ్ముఖము జెప్పవలయును.

ఘోరములు కాదేమోయని భావింపదగినట్టియు, ఘోరములను

ఘోరతరములును హింసించుననియును నైన రుద్రరూపములే
 అఘోర ముఖమని యున్నందున కారణ శరీరాహారములగు తోపిక
 లతో కూడిన అహంకారులే స్వరూపముగా గల అవ్యక్తతత్త్వమే
 అఘోరముఖమని దృఢమగుచున్నది. తత్=అది, పురుష=
 పురుషుడని చూపెడు, ముఖమేదో అది తత్పురుష ముఖము.
 సోహం భావమున ఆ పురుషుడే బ్రహ్మమని యెఱుగుటకును,
 పూజనీయముగా ప్రకాశించుచున్న శుద్ధచైతన్యమును ధ్యానించుటకును,
 ప్రేరేపించు మహాకారణమునందలి రుద్రుడగు బ్రహ్మ స్వరూపియైన
 ఈశ్వరుడగు శబలబ్రహ్మమే తత్పురుష ముఖమని నిశ్చయ
 మగుచున్నది. తనలో లీనమైనచో సర్వవిద్యుల నెఱుంగునటుల
 సర్వప్రాణులకు ప్రేరకశక్తి స్వరూపుడై, బ్రహ్మకథిపతియైన వాడై,
 మంగళకరుడై యున్న సదాశివ పీఠమగు కైవల్యస్థానమున నున్న
 శుద్ధబ్రహ్మమే ఈశాన ముఖమని యున్నది. మనలోని బ్రహ్మ
 మనస్సు. ఇట్టి ఈ మనస్సును కరణముగా గైకొని సంకల్పించునట్లు
 బ్రహ్మాదుల గైకొని సృష్ట్యాదుల చేయు పరమాత్మకంటె వేరుగానట్టి
 శుద్ధబ్రహ్మమే ఈశాన ముఖము.

